

בס"ד, עש"ק, פש' "ויגש" לסדר "כי מכרו", תשפ"ד

"בור כרה ויחפרהו ויפול"

הפירסום ואף את התשלום ששילם עבור סרטוני הפירסומת שהוכנו במיוחד לאתר זה.

בעל האתר עמד על דעתו שהוא לא שינה מכללי החוזה. החוזה תלה את התשלום בתוכנת הניהול. ועל פי נתוני תוכנת הניהול היו מבקרים וצפיות – ועל כך יש לשלם, ואם המפרסם לא רצה כניסות של 'בוטים' היה עליו לציין זאת בחוזה, היום 'כולם יודעים' שבוטים הם חלק ניכר מהרשת.

כסיוע לדבריו הוא ציין למעשה של "קניא דרבא" – אדם שלא פרע מעות, נתבע לשלם אותם וטען שפרע. הנתבע חוייב להישבע ששילם. הוא החביא את המעות במקלו ובשעת השבועה ביקש מהתובע שיחזיק לו את המקל וכך נשבע שנתן את הכסף – והרי זו שבועת אמת (עיין נדרים כה). ובסיום המעשה שם, שבועות כט. ותוס' שם כט: ד"ה "משום" וע"ע נמוק"י שם בדקדוק לשון השבועה). וכך גם בחוזה – הכל מדויק !

המפרסם לא השתכנע - אין לדקדק בנוסח החוזה אלא בהגיון העומד מאחוריו ואין לדמות שבועה לעיסקה.

בעל האתר שלף את 'נשק יום הדין' - הראה למפרסם את החשבוניות ששילם עבור ה'בוטים' – התברר שהם שולמו למפרסם עצמו שהעסק שלו שפורסם באתר היה של 'בוטים' המתחזים לאנושיים ומבקרים באתרים, בבחינת: "כאשר עשה כן יעשה לו - גמולו ישוב בראשו" (עיין ב"מ קא:) וכן: "בֹּרַךְ פְּרָה וַיִּחְפְּרָהּ וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יָפֶעַל: יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְעַל קַדְקָדוֹ חֲמָסוֹ יֵרֵד".

ההסכם של המפרסם (בעל חברת טכנולוגיה מתקדמת) עם בעל אתר החדשות החדש - היה פשוט. לפי מספר הביקורים והצפיות שתראה תוכנת הניהול של האתר – כך התשלום. המפרסם יקבל הרשאה לכניסה לתוכנת הניהול ויעקוב בעצמו.

המפרסם לא רצה להיות שותף לחילול שבת ולהנות מ"מעשה שבת" (עיין פרטי הדין בשו"ע או"ח שי"ח, ואכמ"ל לגבי דבר מפורסם שחמור יותר) - בעל האתר הציע שהפרסומת לא תעלה בשבתות כי אם בימות החול.

המפרסם ידע שלולי הפירסום שלו (בימות החול) האתר לא יהיה כלכלי ויסגר ונמצא שבכספו הוא מממן את פעילות האתר בשבת¹. הוא הודיע לבעל האתר שדרישתו היא לסגור האתר בשבתות ובחגים. בעל האתר שקל את שיקוליו החליט שהאתר לא יופעל בשבתות ובמועדי ישראל (ואכמ"ל לגבי חול המועד).

המפרסם היה שבע רצון מכמות הביקורים והצפיות באתר ושילם על פי החוזה. אולם למרות החשיפה הגדולה – הדבר לא בא לידי ביטוי משמעותי במכירות של המפרסם והוא שהיה בעל נסיון בפירסום תמה על כך.

החוקר גילה את השיטה. בעל האתר הפעיל רשת של 'בוטים'² שביצעו כניסות לאתר וכך מספר הביקורים והצפיות הלך וטפח, מספר המבקרים ה'אנושיים' היה זניח.

המפרסם טען "לגניבת דעת" המובילה לגניבת ממון³, ותבע מבעל האתר להשיב לו את הכסף ששילם לו עבור

² תוכנה ש'נכנסת' לאתר כאילו היא אדם.
³ עיין רש"י חולין צד.

¹ אכמ"ל בשיטת הקהילות יעקב לגבי קניית מלט שמיוצר במשך השבוע מבי חרושת שעובד בשבת, ואמנם עיין דרך שיחה ח"א עמ' רע"ט. וע"ע יד נתן ח"ב ח', מוסף שבת קודש ויקהל, גליון 26, יתד נאמן עמ' 17, מנחת יצחק ג ע"ט.

